

De vaste commissie voor Financiën heeft op 6 september 2018 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brieven van 22 juni 2017 en 12 maart 2018 inzake de aanbidding van het rapport van het interdepartementale beleidsonderzoek subsidies respectievelijk de aanbidding van de kabinetsreactie op het rapport (Kamerstuk 34 550 IX, nr. 25 en Kamerstuk 34 775 IX, nr. 17).

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De adjunct griffier van de commissie,
Van Zuilen

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) subsidies. Deze leden zijn vanuit hun visie op de overheid terughoudend met subsidies als beleidsinstrument. Zij stellen evenwel vast dat de conclusies van het IBO zijn gericht op de goede uitvoering van subsidieregelingen en minder op de wenselijkheid ervan. Het is goed dat vrijwel al deze aanbevelingen van de werkgroep zijn overgenomen. Deze leden hebben na de diepgaande beantwoording van de eerdere vragen nog enkele punten.

De leden van de VVD-fractie lezen in de kabinetsreactie dat in de praktijk nog niet elke subsidie is voorzien van een evaluatie ex ante, monitoring en een evaluatie ex post. Zij lezen ook dat die evaluaties kostbaar zijn en in verhouding moeten staan tot het financiële belang van de subsidie en hetgeen de evaluaties opleveren. Is dit de enige reden om af te zien van een goede evaluatie? Zo niet, welke andere factoren zijn er om af te zien van een degelijke evaluatie? Op welke manier zorgt het kabinet ervoor dat ook subsidies zonder goede evaluatie doelmatig worden besteed?

De leden van de VVD-fractie lezen in de kabinetsreactie dat er bij regelingen met kleine subsidieverstrekkings altijd extra aandacht nodig is voor de doelmatigheid, in het bijzonder voor de administratieve lasten ten opzichte van het verstrekte subsidiebedrag. Hiervoor zou extra aandacht zijn bij de departementen. Welke andere middelen gebruikt het kabinet om de doelmatigheid van kleine subsidieverstrekkings te controleren? Zijn er mechanismen om te zorgen dat ook kleine subsidies stelselmatig goed worden geëvalueerd, bijvoorbeeld op administratieve lastendruk?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het IBO subsidies en de bijbehorende kabinetsreactie. Deze leden onderstrepen het belang van zorgvuldig omgaan met belastinggeld en van een integrale afweging over waar de beschikbare middelen het grootste verschil kunnen maken. Onderdeel van die afweging is welk instrument het meest geschikt is om een maatschappelijk doel te bereiken. De leden van de D66-fractie lezen instemmend dat het kabinet de aanbevelingen van de ambtelijke werkgroep onderschrijft. Zij hebben nog enkele aanvullende vragen over hoe een kwalitatief goede toets op doeltreffendheid en doelmatigheid door het kabinet blijft geborgd.

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat een afweging voor een subsidie als beleidsinstrument begint bij correcte, volledige en accurate informatie. Zij ondersteunen de inzet van het kabinet om in ieder geval iedere vijf jaar in het jaarverslag de beschrijving van de departementale «checks and balances» te actualiseren. Zij vragen daarbij ook expliciet aandacht voor de toets op de juridische verplichting van subsidies. Wanneer wordt een subsidie als 100% juridisch verplicht weergegeven en betekent dit altijd dat een subsidieverlening niet kan worden ingetrokken? Wordt hier voor elke subsidie op getoetst of wordt er standaard van uitgegaan dat een subsidie 100% juridisch verplicht is?

Voor een goede toets is kennis nodig over wanneer het doelmatig en doeltreffend is om subsidies in te zetten om een maatschappelijk doel te bereiken. De leden van de D66-fractie lezen instemmend dat het kabinet inzet op meer kennis binnen departementen en tevens meer kennisdeling

tussen departementen. Zij vragen het kabinet hoe dit wordt ingebed in de Operatie Inzicht in Kwaliteit.

De leden van de D66-fractie lezen voorts dat een toets op doeltreffendheid en doelmatigheid bij subsidies niet altijd wordt uitgevoerd. Zij begrijpen dat gekozen wordt voor een gedifferentieerd regime, zodat de omvang van de subsidie en de toets met elkaar in verhouding staan. Wel herinneren zij zich de onvolkomenheid bij het subsidiebeheer van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die bij het Jaarverslag is geconstateerd door de Algemene Rekenkamer. Deze leden vragen het kabinet hoe herhaling hiervan wordt voorkomen, ook bij een gedifferentieerd regime. Zij vragen voorts welke stappen er zijn ondernomen om het subsidiebeheer beter te borgen en of dit bij andere ministeries ook tot versterkende maatregelen heeft geleid.